

Certyfikacja *halal* – wymóg, szansa, nisza?

Rola certyfikacji *halal*
w eksporcie do Arabii
Saudyjskiej, Kuwejtu, Malezji
i Maroka.

Spis treści:

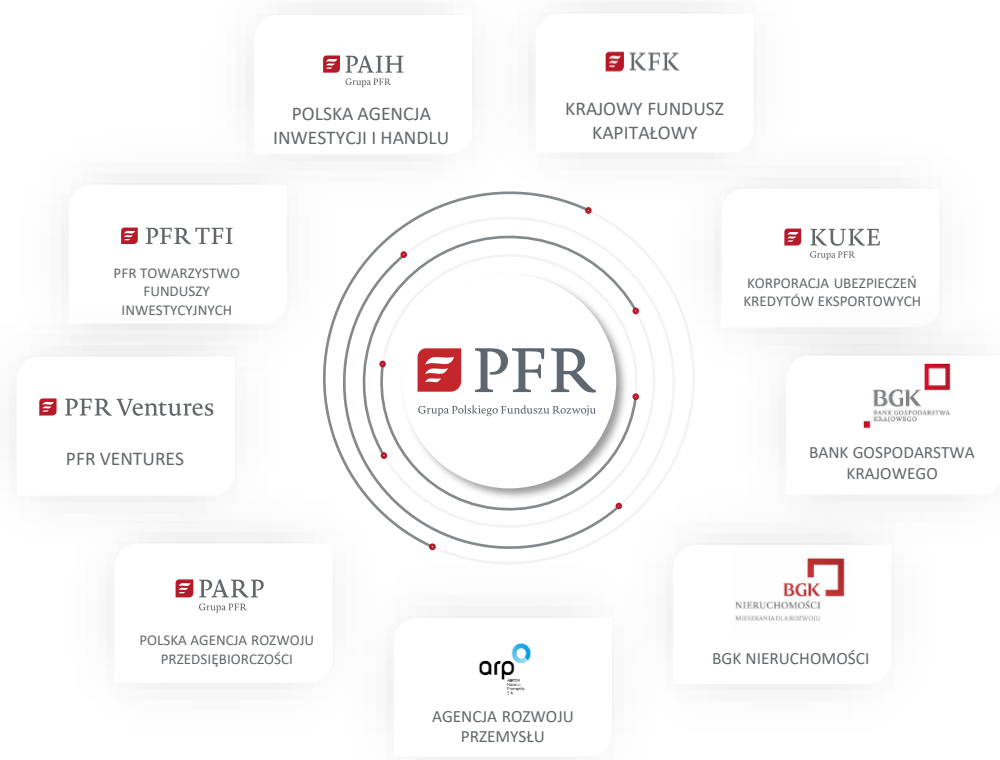
Rozdział 1: O Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.....	4
Rozdział 2: Czym jest certyfikat <i>halal</i> i dlaczego warto go uzyskać?.....	6
Rozdział 3: Uzyskanie certyfikatu <i>halal</i> w Polsce.....	8
Rozdział 4: Certyfikacja <i>halal</i> w Arabii Saudyjskiej.....	9
Rozdział 5: Proces certyfikacji <i>halal</i> dla rynku kuwejckiego.....	14
Rozdział 6: Rola certyfikacji <i>halal</i> w eksporcie do Malezji.....	21
Rozdział 7: Rynek <i>halal</i> w Maroku – podstawowe informacje.....	27

Rozdział 1: O Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu

Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) jest instytucją doradczą wchodzącą w skład Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), punktem pierwszego kontaktu dla eksporterów oraz inwestorów.

Komplementarna oferta grupy PFR

Misją PAIH jest zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju oraz zasięgu i dynamiki umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw. Działamy zarówno w Polsce, jak i poprzez Zagraniczne Biura Handlowe (ZBH).

Oferujemy szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego Państwa projektów biznesowych. Pomagamy również w pokonywaniu procedur administracyjnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć, opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji oraz wiarygodnych partnerów i dostawców.

Zapewniamy również dostęp do instrumentów finansowych, w tym ubezpieczeń oferowanych przez instytucje zrzeszone w Grupie Polskiego Funduszu Rozwoju.

Oferta Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu składa się z trzech kluczowych filarów:

Eksport

Wsparcie polskiego eksportu ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Inwestycje

Zwiększanie rodzimych inwestycji w Polsce oraz za granicą. Wsparcie inwestycji zagranicznych na terenie naszego kraju.

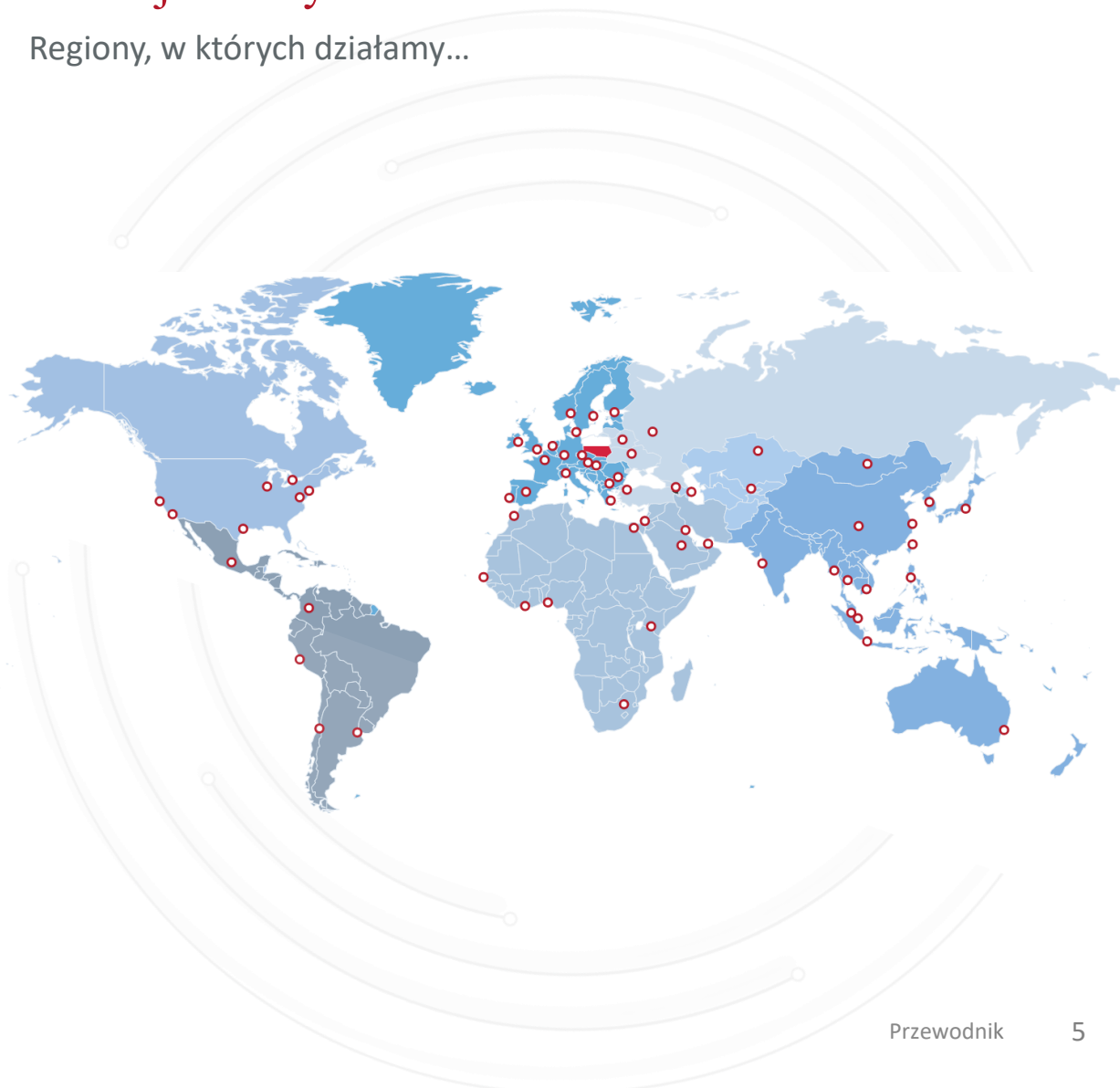

Partnerstwo

Współpraca z administracją publiczną oraz instytucjami otoczenia biznesu w realizacji wspólnych projektów.

Gdzie jesteśmy?

Regiony, w których działamy...

Rozdział 2: Czym jest certyfikat *halal* i dlaczego warto go uzyskać?

Halal to pojęcie wywodzące się z religii islamu. Oznacza to, co dozwolone i stoi w opozycji do *haram*, czyli tego co zakazane. W przypadku dóbr konsumpcyjnych będą to produkty i surowce takie jak wieprzowina i pochodne: żelatyna oraz kolagen, alkohol czy krew.

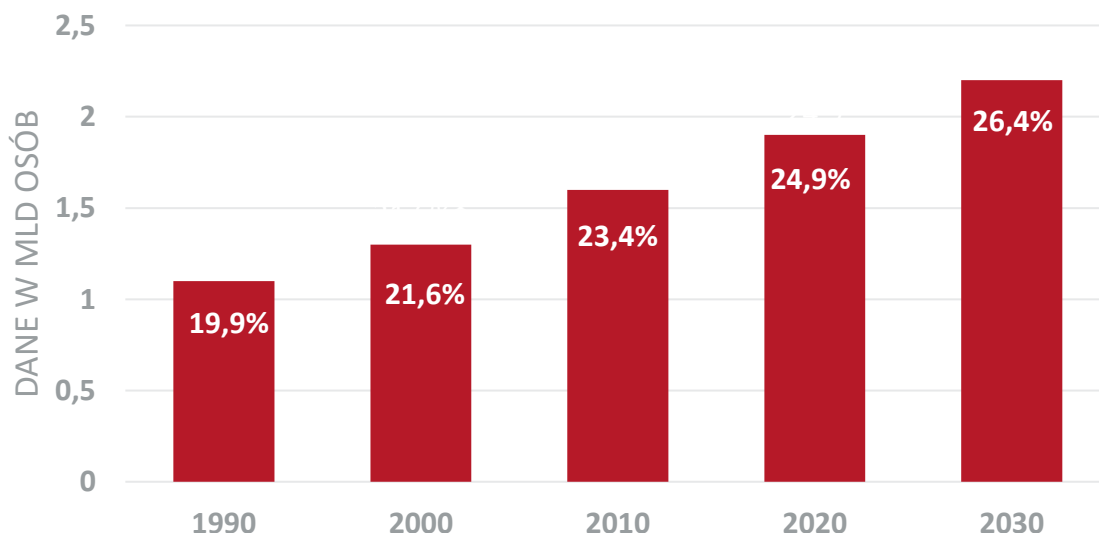
HALAL ≠ HARAM

Certyfikat *halal* to dokument potwierdzający zgodność wyrobu z zasadami islamu. Uprawnia do umieszczenia na produkcie specjalnego logo. W przypadku niektórych produktów (jak mięso) jest warunkiem dostępu do rynku. W przypadku innych (jak kosmetyki) pełni rolę marketingową – odwołuje się do wartości konsumenta-muzułmanina.

Głównymi zainteresowanymi uzyskaniem certyfikatu *halal* powinni być producenci żywności, kosmetyków i farmaceutyków. Innymi gałęziami gospodarki, do których zastosowanie może mieć certyfikat *halal* to moda, media, turystyka, rozrywka i finanse.

Poniżej znajdują Państwo dane obrazujące populację muzułmanów na świecie:

*PROCENT OGÓŁU POPULACJI ŚWIATOWEJ

1.	Indonezja	220 mln
2.	Indie	195 mln
3.	Pakistan	185 mln
4.	Bangladesz	144 mln
5.	Nigeria	90 mln
6.	Egipt	84 mln
7.	Iran	78 mln
8.	Turcja	75 mln
...	Maroko	38 mln
...	Arabia Saudyjska	32 mln
...	Malezja	32 mln
...	EU	25 mln
...	Kuwejt	2 mln

Muzułmanie stanowią znaczącą grupę rynku konsumenckiego. To druga największa grupa religijna na świecie, jednak ze względu na większy przyrost populacji, mogąca wkrótce prześcignąć pod kątem liczebności chrześcijan.

Najwięcej, bo niemal 2/3 muzułmanów żyje w obszarze Azji-Pacyfiku, około 1/5 w obszarze *MENA* oraz prawie 1/5 w Afryce Subsaharyjskiej.

Na liście krajów o najliczebniejszych populacjach muzułmańskich 7 na 10 pierwszych krajów jest nie-arabska.

Islam nie występuje tylko w odległych nam krajach. Szacuje się, że w Europie żyje już około 50 mln, a w samej UE około 25 mln muzułmanów.

Źródło: Pew Research Center's Forum on Religion & Public Life, The Future of the Global Population (2011), 5 facts about the Muslim population in Europe (2017), The countries with the 10 largest Christian populations and the 10 largest Muslim populations (2019)

Rozdział 3: Uzyskanie certyfikatu *halal* w Polsce

Uzyskanie certyfikatu *halal* w Polsce to temat interesujący głównie dla producentów żywności, kosmetyków i farmaceutyków. Należy zaznaczyć, że samo wydanie certyfikatu *halal* przez polską jednostkę certyfikującą nie oznacza od razu dopuszczenia wyrobu do obrotu na rynkach krajów muzułmańskich. W zależności od produktu, kraju docelowego oraz jego wewnętrznych procedur, może być konieczne uwierzytelnienie posiadanego certyfikatu, przejście dodatkowych procedur i spełnienie wyznaczonych norm.

Certyfikacja *halal* nie jest unormowana globalnie, ani często nawet na poziomie krajowym. Wybór jednostki certyfikującej należy uzgodnić z partnerem handlowym lub zasięgnąć informacji w instytucji odpowiadającej za zagadnienie certyfikacji *halal* na rynku docelowym. W dalszych rozdziałach znajdują Państwo więcej informacji na temat tego procesu w wybranych krajach.

Poniżej znajdują się dane kontaktowe polskich jednostek certyfikujących *halal*:

<p>Muzułmański Związek Religijny w RP (HP System) halalpoland@gmail.com +48 534 085 400 http://halalpoland.pl/</p>	<p>Liga Muzułmańska w RP halal@islam.info.pl +48 691 946 262 http://islam.info.pl/</p>
<p>Halal Correct Poland poland@halalcorrect.com +48 604 823 732 https://www.halalcorrect.com/</p>	<p>Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya halal@alislam.pl +48 500 454 787 https://www.alislam.pl/</p>

Sama procedura uzyskania certyfikatu jest ustalana przez daną jednostkę certyfikującą, ale powinna obejmować przynajmniej audyt specyfikacji produktów, miejsca produkcji, magazynowania i logistyki. Audyt kończy się raportem wskazującym na elementy działalności wymagające dostosowania do prawa muzułmańskiego. Po zastosowaniu się do instrukcji, następuje ponowny audyt, który w przypadku oceny pozytywnej, kwalifikuje wyroby do certyfikacji *halal*. Cały proces zajmuje zazwyczaj od kilku do kilkunastu tygodni i wiąże się z uiszczeniem indywidualnie ustalonej opłaty oraz koniecznością poddawania się kontrolom czasowym, wrywkowym lub w szczególnych przypadkach wykonywanym przy każdej produkcji/serii towaru.

Rozdział 4: Certyfikacja *halal* w Arabii Saudyjskiej

Poniżej kilka podstawowych informacji na temat tego regionu.

Nazwa Kraju	Królestwo Arabii Saudyjskiej
Język Urzędowy	arabski
Stolica	Rijad
Powierzchnia	2 149 690 km²
Populacja	33,4 mln ↑
Waluta	Rijal saudyjski, SAR (1 USD = 3,75 SAR)
Podatki	PIT 0% ZAKAT 2,5%, CIT 20% VAT 15%
Strefa czasowa	UTC + 3
PKB per capita (PPP)	56 817 USD (2019)
Wiza	TAK
Import / Eksport	137 mld USD (2018), ↑ / 294 mld USD (2018), ↑

Halal – otoczenie instytucjonalne.

Instytucją rządową regulującą wszelkie kwestie związane m.in. z żywnością i kosmetykami w Arabii Saudyjskiej jest **Saudi Food & Drug Authority (SFDA)**.

W ramach SFDA funkcjonuje specjalna jednostka dedykowana kwestiom *halal* – **Saudi Halal Center**. Jednostka ta m.in. wydaje certyfikaty *halal*, weryfikuje ważność certyfikatów dla rynku saudyjskiego w przypadku wątpliwości co do ważności posiadanego certyfikatu na rynku saudyjskim oraz przyznaje uprawnienia innym jednostkom certyfikującym za granicą, których certyfikaty będą akceptowane w Arabii Saudyjskiej.

Saudi Halal Center w wyniku wizyty w Polsce w 2019 r. wskazało jeden podmiot, którego certyfikaty *halal* są obecnie akceptowane w Arabii Saudyjskiej. Jest to **Halal Correct Poland**. Lista uprawnionych podmiotów może zostać rozszerzona, a jej aktualną wersję można uzyskać od Saudi Halal Center. Należy przy tym pamiętać, że informacje umieszczone na stronie internetowej organizacji mogą nie być aktualne, stąd najlepszym sposobem na uzyskanie najświeższych danych, jest kontakt mailowy z Saudi Halal Center.

WAŻNE: W przypadku posiadania ważnego certyfikatu *Halal* od innego niż wskazany przez Saudi Halal Center podmiotu certyfikującego, warto dla pewności skontaktować się z Saudi Halal Center i sprawdzić czy dokument ten zostanie uznany przez służby królestwa.

Sprawdź strony:

 <https://www.sfda.gov.sa/en/food/pages/halalcenter.aspx>

 <https://beta.sfda.gov.sa/en/halal>

Kontakt mailowy:

 halal@sfda.gov.sa

od 15/09/2019

Czego i kogo dotyczy obowiązek certyfikacji HALAL?

Obecnie obowiązkowej certyfikacji *halal* w Arabii Saudyjskiej podlega:

- mięso i drób (a także produkty zawierające np. żelatynę odzwierzęcą czy kolagen),
- mleko i nabiał.

W przypadku mięsa i drobiu dodatkowym warunkiem uzyskania prawa do eksportu produktów do Arabii Saudyjskiej jest uzyskanie akceptacji SFDA. Podmiot poddawany jest specjalnej procedurze audytu, a po zaakceptowaniu przez SFDA, zostaje wciągnięty na listę, która jest podstawą wpuszczenia produktu na teren Arabii Saudyjskiej przez służby celne. Główny Inspektorat Weterynarii jest instytucją, od której należy rozpocząć proces ubiegania się o wpis na listę eksporterów mięsa lub drobiu.

Obecnie nie obowiązuje certyfikacja *halal* dla produktów kosmetycznych w Arabii Saudyjskiej. Odpowiednie standardy są w procesie akceptacji. Termin przyjęcia odpowiedniego standardu GSO i wdrożenia go w Arabii Saudyjskiej nie jest znany.

Jak wygląda temat dotyczący standardów *halal*?

W Arabii Saudyjskiej zasady dotyczące certyfikacji *halal* wynikają ze stosowania następujących standardów GSO.

- *Halal* products - Part one: General Requirements for Halal Food (GSO 2055-1:2015)
- Animal Slaughtering Requirements according to Islamic Rules (GSO 993:2015)

Dostęp do oryginalnych tekstów standardów można uzyskać na stronie:

👉 <https://www.gso.org.sa/store/>

The Standards and
Metrology Institute for
Islamic Countries

Jeśli chodzi o ogólnoświatowe trendy w standaryzacji muzułmańskiej (w tym *halal*), warto śledzić zmiany oraz dynamikę publikacji organizacji **The Standards and Metrology Institute for Islamic Countries**, która działa w ramach Organizacji Współpracy Islamskiej. Standardy te nie obowiązują w Arabii Saudyjskiej, ale królestwo jest członkiem SMIIC i bierze udział w jej pracach.

W przypadku *Halal* w Arabii Saudyjskiej nasuwają się różnego rodzaju wątpliwości...

HALAL - czy warto?

Ze względu na dominującą rolę islamu w społeczeństwie saudyjskim oraz specyfikę kraju, w którym znajdują się Mekka i Medyna – święte miejsca islamu, w kraju nie ma produktów, których spożycie lub użycie narażałoby muzułmanów na niedozwolony kontakt. Certyfikacja *Halal* jest opłacalnym krokiem w sytuacjach, kiedy jest wymagana. Nie spełni swojej roli jednak jako element marketingu, który wyróżni produkt na tle konkurencji lub sprawi, że produkt trafi do innego kanału dystrybucji.

HALAL – temat zamknięty?

Tematyka *halal* w Arabii Saudyjskiej jest poddawana procesowi regulacji. Saudi Halal Center wykazuje wysoką aktywność, dlatego w działaniach eksportowych, firmy powinny konsultować z importerem i/lub Saudi Halal Center ewentualną konieczność uzyskania certyfikatu *Halal*.

HALAL dla zwierząt?

Żywność dla zwierząt nie wymaga certyfikacji *halal*. Niemniej jednak ze względu na przepisy ogólne o imporcie do Arabii Saudyjskiej, produkty - bez względu na to kto lub co będzie konsumentem – nie mogą zawierać wieprzowiny.

Zakupy HALAL?

W Arabii Saudyjskiej certyfikacja *halal* nie jest wykorzystywana jako chwyt marketingowy i sposób dotarcia do klienta. Muzułmanie nie obawiają się, że w ich ręce trafi produkt, który narazi ich na popełnienie grzechu. Słowo *Halal* nie jest eksploatowane w reklamie, a klienci nie wykorzystują *Halal* jako kryterium w decyzjach zakupowych.

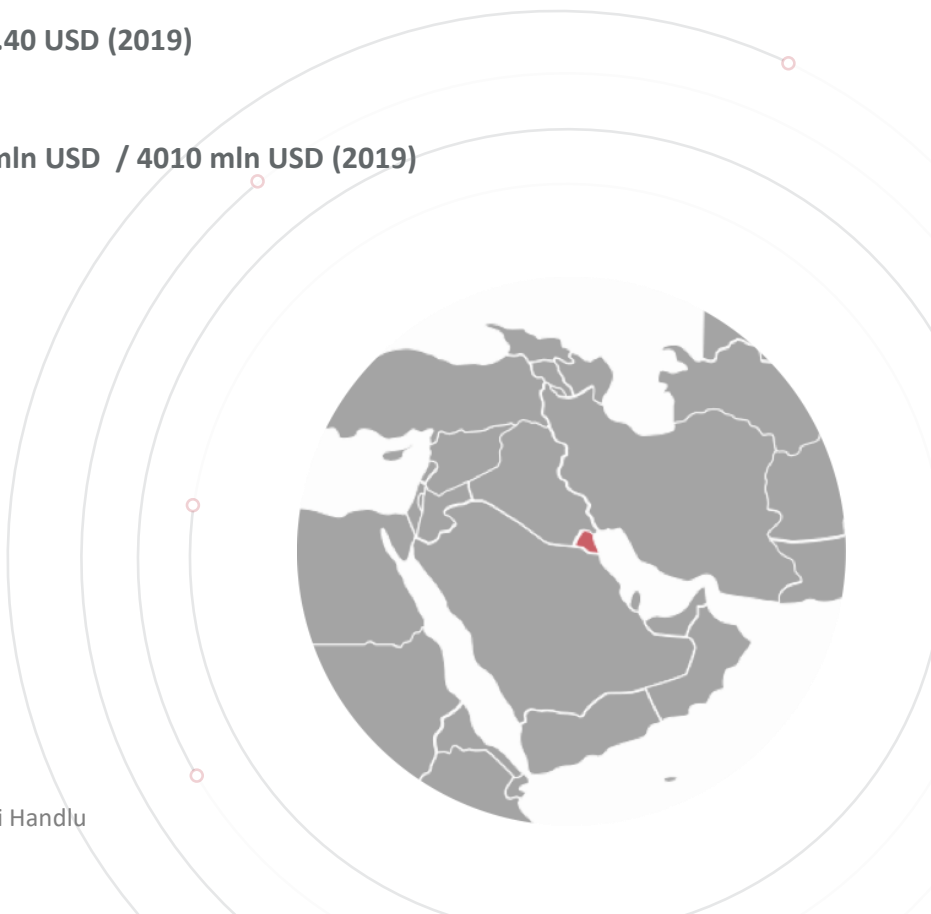
HALAL Nightclub?

Ze słowem *Halal* należy obchodzić się rozważnie. Słowo to nie powinno występować w kontekstach mogących budzić kontrowersje (jak w przypadku klubu w Dżuddzie, który był reklamowany jako *halal* nightclub). Użycie słowa *halal* na produkcie nie powinno też sugerować, że produkty innych marek nie są *halal*.

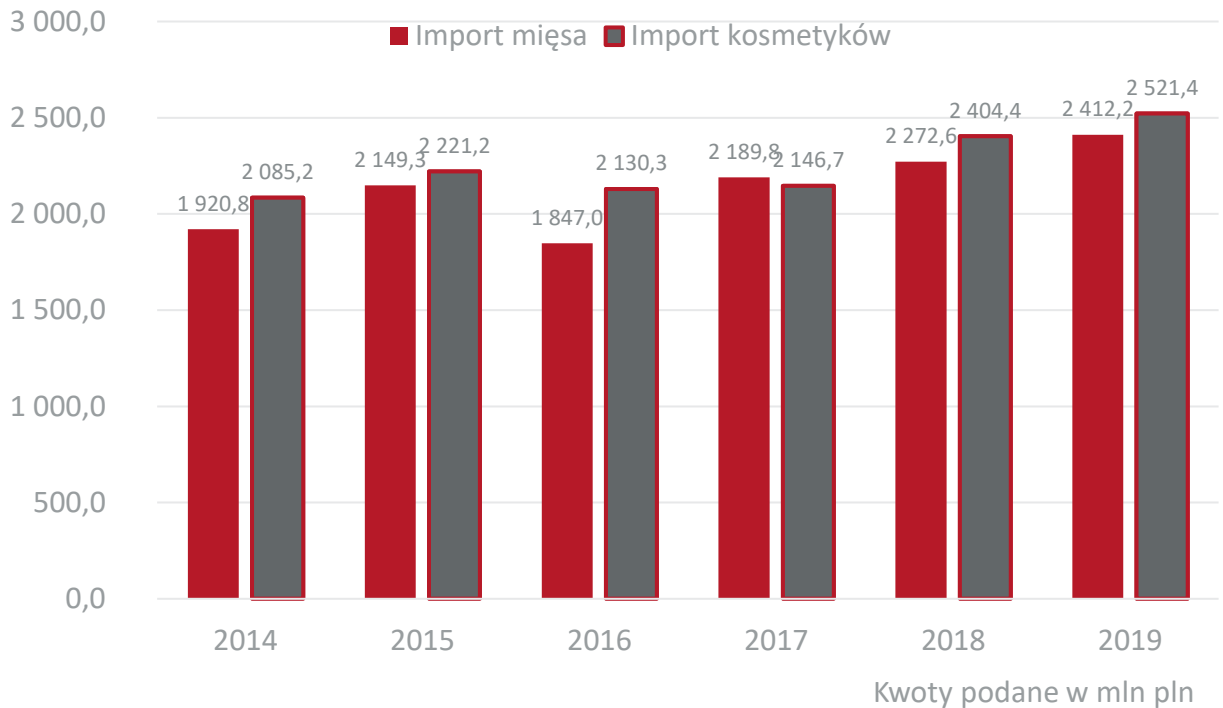
Rozdział 5: Proces certyfikacji *halal* dla rynku kuwejckiego

Poniżej kilka podstawowych informacji na temat tego regionu.

Nazwa Kraju	Państwo Kuwejt
Język Urzędowy	Arabski
Stolica	Miasto Kuwejt
Powierzchnia	17 tys. km² (5,7% powierzchni Polski)
Populacja	4,4 mln
Waluta	Dinar Kuwejcki
Podatki	PIT 0%, CIT 15%, VAT 0%
Strefa czasowa	UTC + 3
PKB per capita (PPP)	65515.40 USD (2019)
Import / Eksport	2250 mln USD / 4010 mln USD (2019)

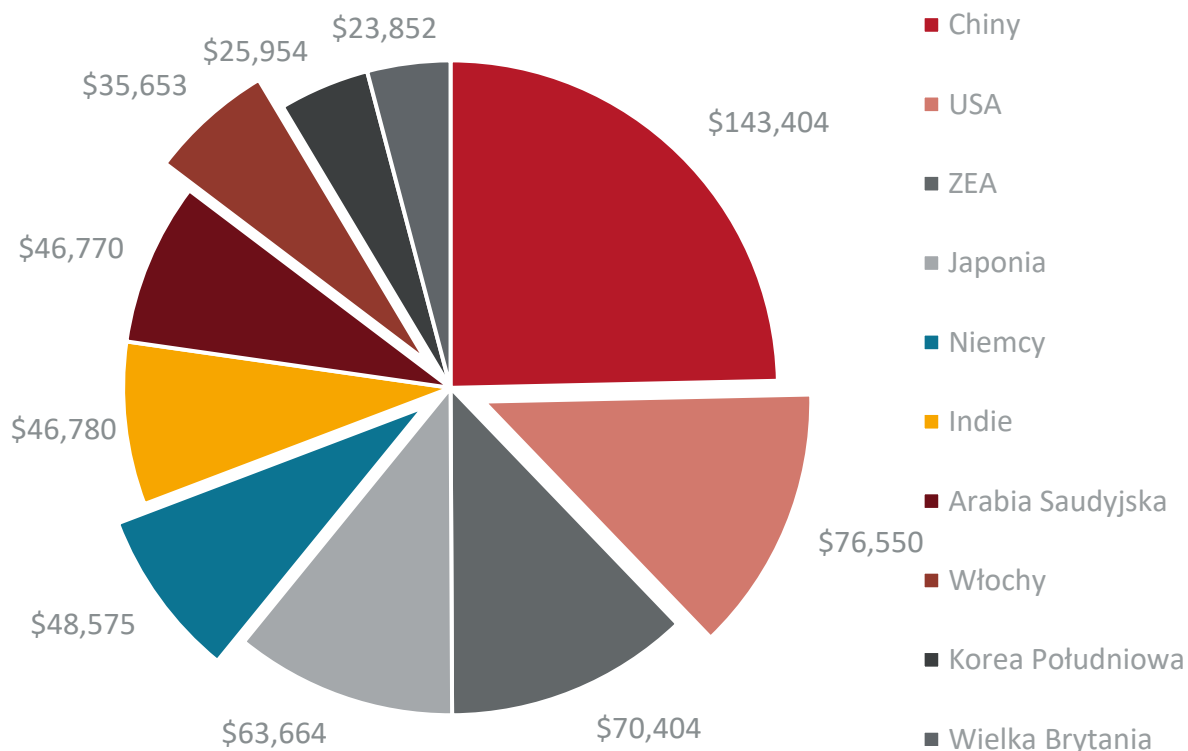
Poniżej import towarów certyfikowanych w latach 2014 - 2019

Powyższy wykres przedstawia porównanie pomiędzy wartością importu produktów mięsnych a wartością importu produktów kosmetycznych. Szacując, iż tylko połowa społeczeństwa zainteresowana jest zakupem towarów kosmetycznych, można określić potencjał jaki oferuje Kuwejt producentom kosmetyków.

Źródło: Źródło – Kuwejcki Urząd Statystyczny

Poniżej na załączonym wykresie znajdują się najwięksi eksporterzy towarów w IV kwartale 2019 roku.

Źródło: Kuwejcki Urząd Statystyczny

Największy udział w handlu międzynarodowym z Kuwejtem mają Chiny. Wartość importowanych towarów w czwartym kwartale 2019 r. wyniosła 143,404 mln\$. W pierwszej dziesiątce eksporterów znajdują się Stany Zjednoczone, Niemcy oraz Włochy. Drugie miejsce Stanów Zjednoczonych w rankingu krajów eksportujących do Kuwejtu pokazuje, że pomimo dużego dystansu jaki muszą przebyć amerykańskie towary, firmy amerykańskie są w stanie dostarczyć towary o wartości 76,550 mln\$. Głównymi towarami eksportowanymi do Kuwejtu są żywność, samochody, meble, kosmetyki, farmaceutyki oraz sprzęt medyczny.

Natomiast firmy niemieckie i włoskie pozyskują rynek Kuwejtu dzięki budowanym przez lata silnym markom, dostarczając towary wyprodukowane lub posiadające składniki wyprodukowane w Polsce (dotyczy to sektorów Automotive, mebli oraz kosmetyków oraz środków chemicznych).

Polska w rankingu współpracy handlowej z Kuwejtem zajmują 32 miejsce z wynikiem 4,573 mln \$. Kluczowymi sektorami w handlu z Kuwejtem są kosmetyki oraz produkty spożywcze takie jak sery, soki i słodczyce.

Istnieją organizacje, których certyfikaty uznawane są w Państwie Kuwejt.

MZR

Muzułmański Związek Religijny w RP
Najwyższe Kolegium Muzułmańskie

Ahmadiyya

Wspólnota Muzułmańska w Polsce

Liga Muzułmańska w RP

Certyfikaty przedstawionych powyżej stowarzyszeń są honorowane przez organizacje kontrolne w państwie Kuwejt. Istnieją również organizacje europejskie specjalizujące się w procesie certyfikacji *halal*. Niemniej jednak z powodu wysokich cen rzadko są rekomendowane.

O czym warto wiedzieć?

Na podstawie przepisów dotyczących standardów jakości importowanych towarów oraz metod ich przechowywania, wymóg certyfikacji *halal* jest jednym z wielu wymogów jakie trzeba spełnić eksportując towar do Kuwejtu. Regulacjami objęte są m. in. opisy, oznakowania oraz dokumentacja prezentująca szczegółowy opis składników. Elementy te warto ustalić szczegółowo z wybranym partnerem lub przedstawicielem handlowym w Kuwejcie.

Produkt certyfikowany powinien posiadać następujące oznakowanie:

1. **Informacje** o kraju pochodzenia, wagę, metodę pakowania, dane producenta, datę przeprowadzonych badań oraz miejsce odbioru.
2. **Dane kontaktowe** odbiorcy.
3. **Weterynaryjne świadectwo zdrowia**, w przypadku produktów mięsnych, potwierdzające nadzór zdrowotny nad zwierzęciem przed ubojem.
4. **Świadectwo producenta** potwierdzające składniki zawarte w produkcie, potwierdzone przez odpowiednie instytucje weterynaryjne lub laboratoria chemiczne.
5. Etykiety na opakowaniach powinny zostać przygotowane **w języku arabskim**.

Proces legalizacji certyfikatów oraz instytucje powołane.

**Ministerstwo
Spraw Zagranicznych**

- **Centrum Obsługi Podatnika**
ul. Obozowa 57
 - **Urząd Miasta St. Warszawy**
ul. Nowogrodzka 43
 - **Centrum Obsługi Podatnika**
21 1030 1508 0000 0005 5000 0070
-

UWAGA !!!

Utrudnienia związane z COVID -19

legalizacja@msz.gov.pl

**Ambasada Państwa Kuwejt
w Warszawie**

**ul. Ignacego Krasickiego 26
02-611 Warszawa
Telefon: +48 22 419 97 80**

Proces legalizacji dokumentów stanowi istotny element w procesie certyfikacji. Legalizację certyfikatów *halal* trzeba rozpocząć od Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie. Miejsca, w których można uregulować płatności przedstawiono powyżej. Do legalizowanych dokumentów trzeba dołączyć dowód płatności. W następnym kroku certyfikaty powinny zostać zalegalizowane w Ambasadzie Kuwejtu w Warszawie. W obu przypadkach warto, telefonicznie lub mailowo zweryfikować terminy możliwych wizyt.

**Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Państwa Kuwejt**

Asima Govern, AlQibla, Gulf Street
Telefon: +965 2222 5555

Urząd Gminy Miasta Kuwejt

Salhiya St, Kuwait City
Telefon: +96522449001

Kuwait Municipality

**Ministerstwo Zdrowia
Państwa Kuwejt**

Sulaibkhat - Jamal Abdel Nasser
Telefon: +965 1810005

Legalizacją certyfikatów *halal* w Kuwejcie zajmuje się partner lub przedstawiciel handlowy. Proces legalizacji rozpoczyna się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Kuwejtu następnie certyfikaty związane z produktami spożywczymi kierowane są do Urzędu Gminy Miasta Kuwejt a certyfikaty związane z produktami farmaceutycznymi lub kosmetycznymi kierowane są do ministerstwa zdrowia w celu przeprowadzenia rejestracji.

Uwaga!

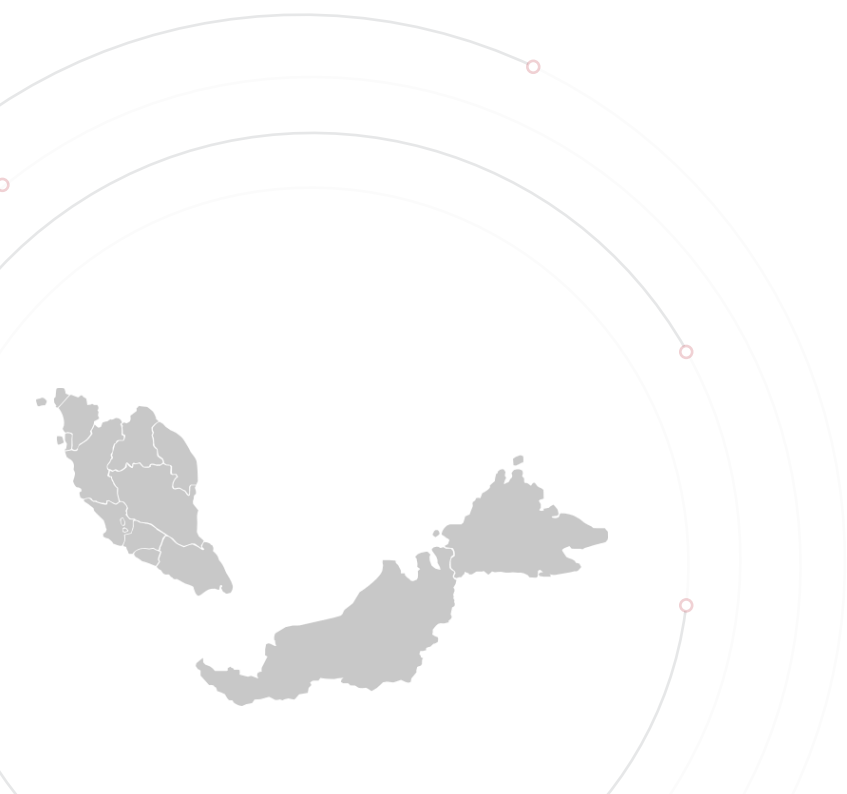
Obecnie, w Kuwejcie nie ma wymogu przeprowadzenia certyfikacji *halal* dla produktów kosmetycznych.

Rozdział 6: Rola certyfikacji *halal* w eksporcie do Malezji

Poniżej kilka podstawowych informacji na temat tego regionu.

Nazwa kraju	Malezja
Język urzędowy	malezyjski
Stolica	Kuala Lumpur
Powierzchnia	329 750 km²
Populacja	32,4 mln
Waluta	Ringgit (1 MYR = 0,9292 PLN, NBP 19.06.20)
Podatki	CIT 24% SST 10/5/0% EPF 12-13% SOCSO 1,75%
Strefa czasowa	UTC + 8
PKB per capita	11 373 USD (2018)
Export	Eksport (ogółem): 238 mld USD (2019, ITC) Import (ogółem): 205 mld USD (2019, ITC)

Eksport z Polski do Malezji: 254 mln USD (2019, GUS)
Import z Malezji do Polski: 958 mln USD (2019, GUS)

Malezja to kraj położony w Azji Południowo-Wschodniej i powierzchniowo jest nieco większa od Polski. Kraj ten podzielony jest Morzem Południowochińskim na dwie części:

- Półwysep Malajski ze stolicą w Kuala Lumpur
- malezyjską część wyspy Borneo ze stanami: Sarawak, Sabah oraz Terytorium Federalnym Labuan.

Co ciekawe Sarawak to największy powierzchniowo stan Malezji, wielkością dorównujący połączonej powierzchni obu krajów: Republice Czeskiej i Słowacji. Na Półwyspie Malajskim Malezja graniczy z Tajlandią i Singapurem, a na wyspie Borneo z Indonezją i Brunei.

Jest to kraj wieloetniczny i wielokulturowy. Malajowie i tzw. ludność rdzenna (bumiputra) stanowią ok. 69% populacji, Chińczycy ok. 23% a Indusi ok. 7%.

Jeśli chodzi o religię to islam wyznawany jest przez ponad 61% ludności, buddyzm ok. 20%, chrześcijaństwo ok. 9%, hinduizm – 6%. Oficjalną religią kraju jest islam w wersji sunnickiej; islam określony jest zresztą jako religia Federacji Malezji. Konstytucja określa Malezję jako kraj świecki i (przynajmniej teoretycznie) gwarantuje wolność religijną. Zgodnie z Konstytucją Malajowie muszą być muzułmanami i nie mogą przejść na inną religię. Przyjmuje się, że islam został wprowadzony do Malezji w XII w. przez handlarzy z Indii, a następnie rozprzestrzenił się wśród ludności Półwyspu na skutek intensywnych działań Sułtanatu Malaki. Większość miejscowej ludności przeszła na islam do końca XV w. Na straży islamu stoi król Malezji; kraj ten jest monarchią elekcyjną, a król wybierany jest co 5 lat spośród władców 9 stanów-sułtanatów. Obecnie królem Malezji jest Tengku Abdullah – sułtan malezyjskiego stanu Pahang. Został on mianowany władcą 31.01.2019 r.

Biuro handlowe PAIH znajduje się w mieście Kuala Lumpur, które jest jednocześnie stolicą kraju i siedzibą parlamentu Malezji. Władza wykonawcza i sądownicza rządu federalnego znajduje się ok. 40 km na południe od Kuala Lumpur w mieście Putrajaya.

Malezja to niekwestionowany lider całego ekosystemu *halal* dzięki kompleksowo opracowanemu procesowi certyfikacji. Jest to trzeci najbogatszy kraj regionu ASEAN (po Singapurze i Brunei) wg PKB per capita wg parytetu siły nabywczej, które w 2018 r. wyniosło ponad 28 tys. USD. Malezja korzysta również z doskonałego położenia, leżąc w centrum Azji Południowo-Wschodniej i kraj ten cechuje dodatkowo:

- świetna infrastruktura drogowa wraz z nowoczesnymi centrami logistyczno-magazynowymi
- bliskość Singapuru, Tajlandii, Indonezji i Brunei – co pozwala na bezpośredni transport i wysyłkę do krajów sąsiednich. W kategoriach ekspansji polskich firm oznacza to tańsze koszty działalności operacyjnej dzięki czemu Malezja może tutaj służyć jako hub dystrybucyjny do krajów ościennych.

Do zilustrowania wielkości malezyjskiego eksportu można posłużyć się następującymi danymi za 2018r. Całkowity eksport Malezji wyniósł 270 mld USD wobec:

- 197 mld USD Indonezji (kraju z 4. największą populacją na świecie)
- 262 mld USD Tajlandii (dwukrotnie większa ludność)
- czy całkowitego eksportu Indii - malezyjski eksport był niższy o 50 mld USD (a kraj ten zajmuje drugie miejsce jeśli chodzi o liczbę ludności na świecie).

Rola certyfikacji *halal* w eksporcie do Malezji.

W 2017 r. całkowity eksport produktów *halal* Malezji wyniósł ok 10.5 mld USD a produkty z logo *halal* to ważna część gospodarki Malezji. Przewiduje się, że do 2030 r. nastąpi znaczny wzrost udziału przemysłu *halal* w gospodarce narodowej i ma on stanowić aż 11%. Całość rynku dóbr i usług *halal* wzrośnie do ponad 113,2 mld USD (źródło: Halal Industry Master Plan 2030).

- Główne sektory to: 1.żywność (85,2 mld USD), 2.kosmetyki (10,5 mld USD), 3.produkty farmaceutyczne (5,9 mld USD),
- *Sektory wschodzące*: moda, turystyka medyczna, sprzęt medyczny,
- Do 2030 r. przemysł *halal* z 11% udziałem w gospodarce Malezji (wzrost z 7,4% w 2018 r.).

W odniesieniu do przemysłu *halal* na świecie, warto dodać, że muzułmanie wydali w 2018 r. ponad 3 biliony USD, a roczny wzrost przemysłu *halal* szacuje się na poziomie ok. 6% - jest to więc bardzo perspektywiczny rynek dla polskich przedsiębiorców. Co ciekawe przemysł *halal* nie tylko obejmie tradycyjnie już reprezentowane branże takie jak: spożywcza i kosmetyczna, ale też jego skład będą stopniowo zasilać tzw. sektory wschodzące, np.: turystyka medyczna czy moda *halal* (*halal* fashion). W tym wypadku koncepcja *halal* oznacza zapewnienie jakości, a uniwersalna gwarancja bezpieczeństwa i jakości *halal* ma zapewnić przede wszystkim klientom bezpieczeństwo użytkowania niezależnie od religii. Chociaż jeszcze nie ma gotowych standardów certyfikacji *halal* w odniesieniu do mody, to generalnie chodzi o to, aby odzież była skromna (na przykład ubrania nie powinny przylegać do ciała czy podkreślać kształtów itp.) i wykonana z bezpiecznych surowców. Ewentualne standardy *halal* dotyczyć będą, np.: pochodzenia produktów (skóry) czy procesu obróbki (chodzi o to, aby był on higieniczny i czysty).

Malezja to największy beneficjent globalnego przemysłu *halal*. Po raz kolejny prowadzi w rankingu GIEI za 2019 r., a ten Światowy Wskaźnik Gospodarki Islamskiej zestawia dane z 73 krajów. Malezja najwyższe noty zdobyła w takich kategoriach jak: finanse islamskie, kosmetyki i produkty farmaceutyczne *halal*, turystyka *halal* czy żywność. Dodatkowo Malezja przewodzi w globalnym zestawieniu zwłaszcza w rozwoju finansów islamskich oraz islamskiej gospodarce cyfrowej. Jest to zgodne z działaniami rządu malezyjskiego, aby Malezja stała się tzw. cyfrowym centrum krajów ASEAN.

- Globalna wartość rynku w 2018 r. 3,1 biliony USD, 2030 r. 5 bilionów USD,
- Rozwój przemysłu *halal* poprzez innowacyjność:
 - Industry 4.0, Internet of Things, FinTech, Blockchain i Big Data,
 - Pełna weryfikacja łańcuchów dostaw oparta na *ekosystemie halal*,

Akredytacja, certyfikacja i standardy ekosystemu *halal*:

- Pełne zintegrowanie z łańcuchem dostaw *halal* oraz systemem finansów islamskich,
- Bezpieczeństwo i jakość produktów z certyfikatem *halal*,
- **MS 1500:2009** – *Malaysian Standard on Halal Food*.

Certyfikacja *halal*

Logo *halal* mogą zawierać opakowania produktów różnych branż: spożywczej, kosmetycznej czy farmaceutycznej. Certyfikacja *halal* może również dotyczyć systemu logistycznego oraz zakładów przetwórczych czy uboju zwierząt (np. rzeźni).

Kto może aplikować o certyfikację *halal*: producent, dystrybutor, sprzedawca, podwykonawca, ale też np. firmy zajmujące się pakowaniem czy przepakowywaniem żywności. Producent, który spełni wymagania będzie uprawniony do posługiwania się logo *halal*, co oznacza m.in. możliwość umieszczenia takiego logo na opakowaniu wyrobu. W Malezji logo *halal* chronione jest prawnie przed niewłaściwym użyciem od 1975 r.

Jeśli chodzi o kosmetyki, wyroby zawierające takie składniki jak: alkohol, żelatyna wieprzowa, kolagen, alkohol czy keratyna nie otrzymają logo *halal*.

Malaysian Standard (MS):

W Malezji wprowadzaniem, rozwojem, promocją i administracją norm zajmuje się narodowa instytucja certyfikująca: Department of Standard Malaysia. Agencja ta istnieje od sierpnia 1996 r. i nadzorowana jest przez MITI czyli Ministerstwo Handlu Międzynarodowego i Przemysłu.

Jeśli chodzi o żywność, to najważniejszą normą jest MS 1500:2009 Halal Food, który dotyczy: produkcji, przygotowywania, przewożenia i przechowywania żywności i napojów. Wnioski o certyfikację mogą składać zarówno malezyjskie jak i zagraniczne przedsiębiorstwa w Malezji jak i poza jej granicami, a aplikacje online składa się na stronie internetowej Halal Malaysia Official Portal www.halal.gov.my

Jeśli chodzi o produkty farmaceutyczne, to w kontekście *halal*, obszar ten regulowany jest przez MS 2424:2012. Jest to zwięzły dokument, jasno określający czym jest produkt leczniczy *halal* i zawierający wymagania dla tych producentów, którzy zainteresowani są wprowadzeniem na rynek wyrobów z tym logo.

Dodatkowo, norma 2565:2014 to zestaw wymagań dotyczących opakowań i zawiera obowiązkowe praktyki, których wymaga się od opakowań *halal* używanych w produktach *halal* w Malezji.

Na stronie tej znajduje się praktyczny przewodnik opisujący wymogi związane z certyfikacją *halal* w Malezji dostępny tutaj:

<http://www.halal.gov.my/v4/images/pdf/MPPHM2014BI.pdf>

Formularz aplikacyjny mogą Państwo pobrać stąd:

http://www.halal.gov.my/v4/index.php?data=bW9kdWxlcy9jZXJ0aWZ5X2JvZGZk7Ozs7&uta=CB_FORM

Certyfikacja *halal*

Dostępność standardów *halal*:

- MS1500:2004 – Halal Food – Production, Handling & Storage
- MS1900:2005 – Quality Management System
- MS2300:2009 – Value Based Management System
- MS2200:2008 – Cosmetic and Personal Care
- MS2400:2010 – Standard on Halal Logistics

Producenci szerokiej gamy produktów i usług *Halal*

Żywność, farmaceutyki, kosmetyki, bankowość, Takaful, logistyka, magazynowanie itp.

Więcej informacji na temat certyfikacji *halal* w Malezji:

Pełne informacje na temat certyfikacji *halal*, malezyjskich norm (Malaysian Standards) oraz wymagań jak i opłat można zdobyć kontaktując się z następującymi instytucjami:

1) JAKIM czyli Department of Islamic Development Malaysia to agencja rządu malezyjskiego, która wprowadziła logo *halal* Malaysia jak również system certyfikacji *halal*. Zajmuje się administracją i monitorowaniem wymagań wydaje również certyfikaty dla lokalnych i zagranicznych firm: www.islam.gov.my

2) MATRADE (Malaysia External Trade Development Corporation) to odpowiednik PAIH. Jest to malezyjska agencja rządowa promująca eksport rodzimych producentów za granicą. Jedno z jej biur regionalnych znajduje się w Warszawie. www.matrade.gov.my

3) *Halal* Development Corporation (HDC) – rządowa Agencja koordynująca rozwój całościowego ekosystemu *halal*, działająca od 2006 r. i nadzorowana przez ministerstwo MITI.

4) *Halal* Malaysia to oficjalny portal JAKIM dotyczący certyfikacji *halal*:

<http://www.halal.gov.my/v4/>

W Polsce działają 2 uznane przez JAKIM tzw. zagraniczne jednostki certyfikujące, czyli FHCB (Foreign Halal Certification Body):

1) Polski Instytut *Halal* z Poznania www.halal.biz.pl

2) Muzułmański Związek Religijny (*Halal* Poland)

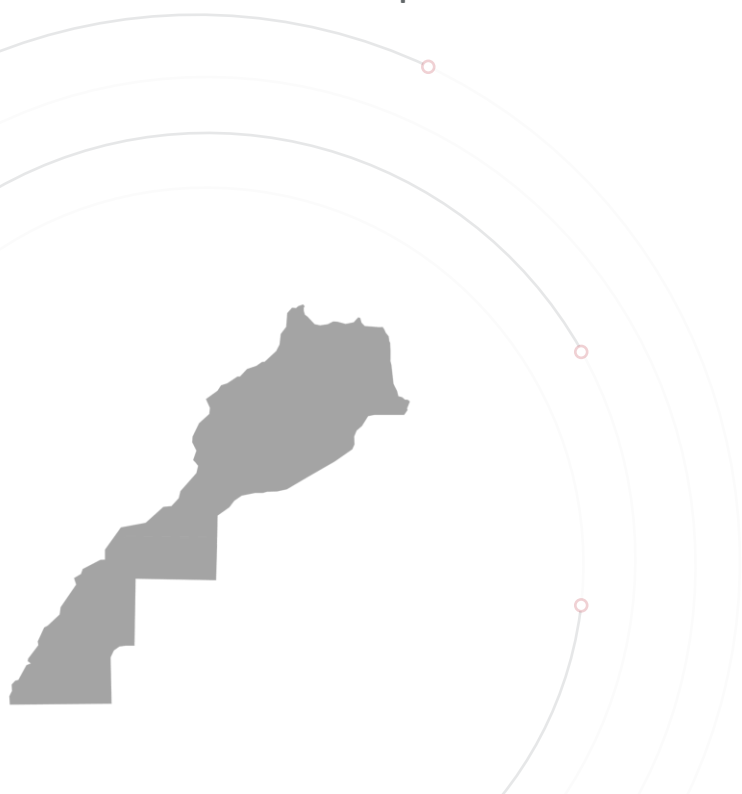
Zalecamy bezpośredni kontakt z tymi organizacjami jeśli myślą Państwo o malezyjskim logo *halal*.

Rozdział 7: Rynek *halal* w Maroku – podstawowe informacje

Poniżej kilka podstawowych informacji na temat tego regionu.

Nazwa kraju	Królestwo Maroka
Język urzędowy	arabski, tamazight (berberyjski) powszechny francuski
Stolica	Rabat , centrum biznesu Casablanca
Powierzchnia	446 550 km² 710 850 km² (z Saharą Zachodnią)
Populacja	36,8 mln
Waluta	dirham marokański (1 MAD = 0,41 PLN, NBP 20.06.2020)
Podatki	CIT 30% podstawowy + stawki specyficzne i zwolnienia PIT 10-38 %, 5 progów VAT 20 % (podstawowa)
Strefa czasowa	UTC + 1 (cały rok)
PKB per capita	3200 USD (2018)
Eksport	Eksport (ogółem): 45,6 mld USD (2018, Bank Światowy) Import (ogółem): 44,8 mld USD (2018, Bank Światowy) Eksport z Polski do Maroka: 455 mln USD (2018, GUS) Import z Maroka do Polski: 307 mln USD (2018, GUS)

Certyfikacja

- **Podmioty występujące podczas certyfikowania:**

- IMANOR jako podmiot certyfikujący we współpracy z
- Le Conseil Supérieur des Oulémas /najwyższa rada ekspertów religijnych/
- Le Comité de Préservation de l'Impartialité (CPI) /komitet ochrony bezstronności/
- eksperci i audytorzy do spraw muzułmańskich
- laboratoria analityczne
- zagraniczna instytucja certyfikująca (w Polsce)

- **Normy *halal*:**

OIC/SMIIC2:2019

NM 08.0.800 (marokańska norma dotycząca żywności)

NM 08.0.802 (marokańska norma dotycząca kosmetyków)

- **Normy ISO:**

ISO 9000, ISO 17000, ISO 17021, ISO 17025, ISO 19011

Pierwszy kontakt:

<https://www.imanor.gov.ma/demande-dinformation/information@imanor.gov.ma>

Źródło: dokument IMANOR w sprawie certyfikacji halal „Label Halal Maroc: Règles de Certification des Produits et des Services”

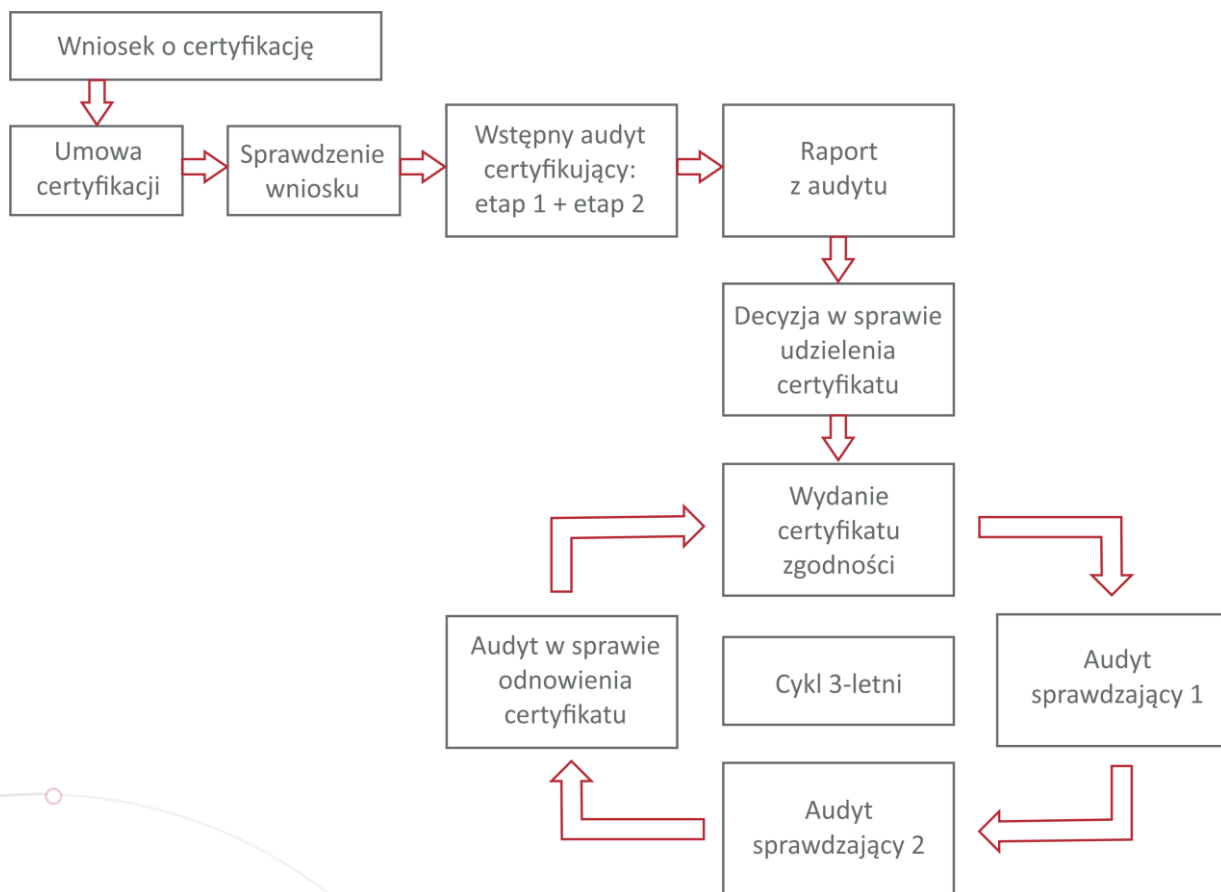
Wymagane dokumenty:

- wypełniony kwestionariusz FHL17, dostarczony przez IMANOR
 - identyfikacja Wnioskodawcy (dane firmy, adres...)
 - informacje nt. zakresu certyfikacji (normy referencyjne, produkty, zakład produkcyjny którego sprawa dotyczy)
 - charakterystyka działalności Wnioskodawcy (personel, system zmianowy, realizowane zadania, eksternalizacja procesów, organizacja pracy między jednostkami...)
 - statut zagranicznej instytucji certyfikującej która będzie dokonywać zlecenia (wdrożony system zarządczy, system HACCP, certyfikaty FSMS/BPF już uzyskane i ich przedłużenia...)

Na podstawie tych informacji IMANOR przygotowuje ofertę certyfikacji określając wytyczne procesu certyfikacji, ramy czasowe oraz finansowe.
- dokładna lista referencyjna produktów/usług, zakładów przemysłowych, których wnioski dotyczą, potwierdzony przez dyrekcję Wnioskodawcy,
- potwierdzona przez dyrekcję Wnioskodawcy lista składników/surowców/opakowań lub innych dla każdego dostawcy wraz ze specyfikacją techniczną/istniejącymi certyfikatami *Halal*,
- potwierdzona przez dyrekcję Wnioskodawcy lista produktów z rozbiem na dostawców środków do czyszczenia, konserwacji, dezynfekcji (rozpuszczalniki, smary, detergenty...),
- opis łańcucha produkcji (diagramy przepływów, używane maszyny...),
- opis planu autokontroli, jeśli dotyczy,
- opis laboratorium kontroli, jeśli dotyczy,
- opis systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności w przypadku produktów żywnościowych,
- podpisany kontrakt etykietowania *Halal* w trzech egzemplarzach; jeden egzemplarz podpisany przez dyrektora IMANOR zostanie odesłany Wnioskodawcy.

Poniżej została przedstawiona graficznie cała procedura certyfikacji.

ROYAUME DU MAROC

IMANOR
المعهد المغربي للتقييس
Institut Marocain de Normalisation

CERTIFICAT HALAL
n° LH/2018/120-2

L'Institut Marocain de Normalisation atteste que les produits :

Conserves de sardine et de maquereau :

- A l'Huile végétale
- A la Sauce tomate
- Au naturel

Portant les marques commerciales :

- Omega
- Karma
- La Marinière
- César

Fabriqués par la société :

ERG CONSERVE

Dans le site :

234-235 Q.I Hay Salam -Dakhla

Sont conformes à la norme marocaine relative aux aliments HALAL :
NM 08.0.800 version 2012.

Le présent certificat est valable jusqu'au 30 Septembre 2020.

Rabat, le 01 Octobre 2019

Le Directeur de l'IMANOR

Signé : Abderrahim TAIBI

La validité du certificat peut être vérifiée auprès de l'IMANOR (certification@imanor.ma) ou via le site web : www.imanor.gov.ma

IMANOR : Angle Avenue Kamal Zebidi et Rue Dadi, Secteur 21 - Hay Riad - Rabat/ www.imanor.ma

ZASTRZEŻENIE

Powyższy materiał jest chroniony prawami autorskimi, które przysługują Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. („PAIH”) i można go wykorzystywać w sposób dozwolony przez przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1231), ale jedynie w celach niekomercyjnych (tj. na użytek własny). Nie jest dozwolone komercyjne wykorzystanie przekazywanych treści. Ponadto, materiał ten można wykorzystać, jeżeli przepisy lub zgoda uprawnionego zakładają, że wykorzystanie w celach niekomercyjnych nie wymaga pozwolenia ze strony uprawnionego. Dla innych sposobów wykorzystania materiału niezbędne jest uzyskanie pozwolenia od uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych. PAIH nie ponosi odpowiedzialności z tytułu jakiegokolwiek szkody bezpośredniej lub pośredniej jakiegokolwiek rodzaju, w tym szkody za utratę zysków, wynikłej z całkowitego lub częściowego wykorzystania informacji udostępnionych przez PAIH w niniejszym materiale. W związku z tym, każdy odbiorca tych informacji powinien sprawdzić przydatność i poprawność wyżej wymienionych informacji zgodnie z ich przeznaczeniem i korzystać z tych informacji na własną odpowiedzialność. PAIH oraz jej pracownicy nie ponoszą w żadnym wypadku odpowiedzialności za jakąkolwiek decyzję lub działanie podjęte w oparciu o wyżej wymienione informacje, ani za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z decyzji podjętych w oparciu o te informacje.

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ul. Krucza 50
00-025 Warszawa

NIP: 526-030-01-67

KRS: 0000109815

Kontakt:

Serwis PAIH24: +48 22 334 99 55

Kontakt PAIH24: paih24@paih.gov.pl

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

